# AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
# EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM
# DOKTORA PROGRAMI

**<u>Akran Değerlendirme Takımı</u>**
**Dr. Öğr. Üyesi Hasan Kızılkaya(Başkan)**
**Prof. Dr. Kerim Gündoğdu (Üye)**
**Doç. Dr. Serkan Boyraz (Üye)**

**01.10.2026-31.10.2026**

## 0.1-PROGRAMA AİT BİLGİLER

**Değerlendirmeniz:** Öz değerlendirme raporunda (ÖDR) programın iletişim bilgileri, bağlı olduğu akademik birim, yönetim yapısı, kısa tarihçesi ve önceki değerlendirme döneminden bu yana yürütülen geliştirme çalışmaları ortaya konulmuştur.

## 1-ÖĞRENCİLER

**1.1-Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** ÖDR ve kanıtlar incelendiğinde, programa öğrenci kabulünün Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği çerçevesinde açık, ölçülebilir ve kamuoyuyla paylaşılan ölçütlere göre yürütüldüğü görülmektedir. Tezli yüksek lisans mezuniyeti, ALES ve yabancı dil puanlarına ilişkin asgari koşullar ile ALES (%50), yüksek lisans not ortalaması (%15), yabancı dil (%15) ve bilimsel değerlendirme sınavından (%20) oluşan ağırlıklı başarı puanı ve 70 puanlık eşik, öğrenci alım ilanlarıyla birlikte açıkça tanımlanmıştır. Tablo 1.1 ve Tablo 1.2a'da son yıllara ait kabul edilen ve kayıt yaptıran öğrenci sayıları ile ALES puan aralıklarının izlendiği, kabul edilen adayların giriş puanlarının genel olarak yüksek seyrettiği anlaşılmaktadır. Her yıl sınırlı sayıda öğrenci alınması, doktora düzeyinde nitelikli danışmanlık için uygun bir zemin oluşturmaktadır. Göstergelerin tablolaştırılmasının yanı sıra yıllara göre eğilimlerinin kısaca yorumlanması (ör. 2025-2026 döneminde en düşük ALES puanının önceki iki yıla göre gerilemesi) ve giriş göstergeleri ile öğrencilerin program içi başarıları arasındaki ilişkinin izlenmesi, kabul politikasının etkililiğini daha güçlü biçimde ortaya koyacaktır.

**1.2-Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Yatay geçiş, programlar arası geçiş, özel öğrenci kabulü, ders/kredi sayma ve bilimsel hazırlık uygulamalarına ilişkin usul ve esasların ilgili yönetmelik maddelerine dayalı olarak ayrıntılı biçimde tanımlandığı ve uygulandığı görülmektedir. İntibak ve kredi sayma işlemlerinin ders içerikleri ile AKTS uyumu gözetilerek Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla sonuçlandırılması, sürecin kurumsal güvence altında yürütüldüğünü göstermektedir. EPÖ tezli yüksek lisans mezunu olmayan adaylar için güz ve bahar yarıyıllarında üçer dersten oluşan bilimsel hazırlık programının tanımlanmış ve enstitü web sayfasında yayımlanmış olması, farklı alanlardan gelen öğrencilerin alan yeterliklerinin güvence altına alınması açısından olumlu bulunmuştur. Son beş yılda dört öğrencinin yatay geçişle programa katıldığı anlaşılmaktadır; çift ana dal ve yan dal uygulamalarının ise lisansüstü düzeyde karşılığı bulunmamaktadır.

**1.3-Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Programın Polonya, Ukrayna, Cezayir, Güney Afrika, Kırgızistan, Kosova ve Lübnan'daki sekiz yükseköğretim kurumuyla lisansüstü düzeyde Erasmus anlaşması bulunmaktadır. Enstitü düzeyinde bir Erasmus koordinatörünün görev yapması, Farabi ve Mevlana koordinatörlüklerinin hizmet vermesi ve Uluslararası İlişkiler Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından düzenli bilgilendirme ile oryantasyon toplantılarının yapılması, hareketliliğe yönelik kurumsal altyapının mevcut olduğunu göstermektedir.

**1.4-Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Programda her öğrenciye ilk yarıyıl sonuna kadar danışman atandığı; ders seçimi, yeterlik süreci, tez konusunun belirlenmesi, tez izleme ve mezuniyet aşamalarının danışman öğretim üyeleri tarafından izlendiği görülmektedir. Tablo 1.10'da yer alan danışmanlık dağılımı, danışmanlık yükünün öğretim üyeleri arasında dengeli biçimde paylaşıldığını ve yönetmelikte belirlenen üst sınırın oldukça altında kalındığını göstermektedir. Uzmanlık alan dersi ile tez hazırlık çalışması/tez çalışması derslerinin haftalık programda yer alması, danışman-öğrenci görüşmelerinin düzenli ve kurumsal bir zemine oturtulması açısından güçlü bir uygulamadır. Etik kurul süreçleri ile Turnitin ve iThenticate gibi araçlara öğrencilerin ücretsiz erişiminin sağlanması da akademik dürüstlüğü destekleyen önemli bir unsurdur. Geliştirmeye açık yön olarak, kariyer planlamasına yönelik rehberliğin büyük ölçüde danışmanın bireysel inisiyatifine dayandığı görülmektedir; danışmanlık hizmetine yönelik öğrenci memnuniyetinin düzenli olarak ölçülmesi önerilmektedir.

**1.5-Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Öğrencilerin başarısının ders, doktora yeterlik sınavı, tez önerisi savunması, Tez İzleme Komitesi (TİK) değerlendirmeleri, tez savunma sınavı ve yayın şartından oluşan çok aşamalı bir yapı içinde değerlendirildiği görülmektedir. Ders düzeyinde ölçme araçları ve bunların başarı notuna katkı oranlarının dönem başında Öğrenci Bilgi Sistemi ve Bologna Bilgi Paketi aracılığıyla ilan edilmesi, sınav programlarının öğrenci ve öğretim elemanı görüşleri alınarak kesinleştirilmesi ve harf notu karşılıklarının yönetmelikte açıkça tanımlanmış olması, değerlendirme sürecinin şeffaflığını ve tutarlılığını güvence altına almaktadır. Yeterlik sınavının yazılı ve sözlü iki aşamada, en az ikisi kurum dışından olmak üzere beş kişilik jüriyle yapılması ve sözlü bölümün dinleyicilere açık olması, değerlendirmenin nesnelliğini destekleyen güçlü uygulamalardır.

**1.6-Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Mezuniyet kararının; ders, kredi ve AKTS yükümlülüklerinin tamamlanması, yeterlik sınavı, tez önerisinin kabulü, en az üç başarılı TİK raporu, tez savunma sınavı ve yayın şartı gibi birbirini izleyen ve güvenilir biçimde belgelenen koşullara dayandığı görülmektedir. Tezlerin danışman onayı ve intihal raporuyla birlikte jüriye iletilmesi, jürinin en az ikisi kurum dışından beş öğretim üyesinden oluşması ve tezlerin Enstitü Yönetim Kurulu onayıyla kesinleşmesi, mezuniyet sürecinin çok katmanlı bir denetimden geçtiğini göstermektedir. Yayın şartının farklı dizin seçenekleriyle esnek biçimde tanımlanmış olması ve erken mezuniyet koşullarının açıkça belirlenmesi de olumlu bulunmuştur.

## 2-PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

Program Eğitim Amaçları: Program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentilerdir (FEDEK, 2017; MÜDEK, 2019).

Bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerini nasıl karşılayacağını bildiren açık ve genel ifadelerdir. Programın eğitim amaçları, mezunların bir programı bitirmelerini izleyen birkaç yıl içinde gerçekleştirmeleri beklenenleri tanımlayan ifadelerdir (YÖKAK, 2019).

### 2.1-Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Programın eğitim amaçları üç madde halinde açık biçimde tanımlanmış ve Tablo 2.1'de sunulmuştur. Amaçların; kuramsal bilginin ileri araştırmalarla derinleştirilmesi, program geliştirme alanında araştırma temelli yetkinlik kazandırılması ve Millî Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere kamu, sivil toplum ve özel sektörde görev alacak program geliştirme uzmanları ile eğitim fakültelerine bilim insanı yetiştirilmesi eksenlerinde kurgulandığı görülmektedir. Bu yapı, doktora programının akademik ve mesleki boyutlarını birlikte gözeten tutarlı bir çerçeve sunmaktadır. Program eğitim amaçlarının programa özgü olarak tanımlanmış olması ve programın misyonuyla bütünlük göstermesi bu ölçüt açısından güçlü bir yön olarak değerlendirilmiştir.

### 2.2-Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentiler tanımına uymalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Program eğitim amaçları, özellikle üçüncü amaç (PEA3) açısından mezunların hangi kurumlarda ve hangi rollerde görev alacağını açıkça ortaya koymakta ve kariyer hedefi tanımıyla güçlü bir uyum göstermektedir. Bununla birlikte PEA1 ve PEA2'nin “sağlamak” ve “katkı sağlamak” gibi programın yapacaklarını tanımlayan ifadelerle yazıldığı görülmektedir. Ölçüt tanımı gereği program eğitim amaçlarının, mezunların mezuniyetlerini izleyen birkaç yıl içinde ulaşmaları beklenen kariyer ve mesleki hedefler biçiminde ifade edilmesi önerilmektedir.

### 2.3-Kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle (misyonu) uyumlu olmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Tablo 2.2'de program eğitim amaçlarının Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalının misyon ve vizyon ifadeleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Bilimsel bilgi üretme, etik ilkelere bağlılık, nitelikli insan kaynağı yetiştirme ve ulusal/uluslararası tanınırlık vurgularının üç düzeyde de tutarlı biçimde yer alması, programın kurumsal özgörevlerle uyumlu olduğunu göstermektedir. Geliştirmeye açık yön olarak, tablodaki tüm hücrelerin işaretlenmiş olması ilişkilerin ayırt edilmesini güçleştirmektedir.

**2.4-Programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Programın iç paydaşları (öğrenciler, öğretim üyeleri, enstitü yönetimi ve idari birimler, rektörlük) ile dış paydaşları (yasal kuruluşlar, mezunlar, mesleki dernekler, diğer üniversitelerdeki alan uzmanları, program geliştirme uzmanları ve öğretmenler) tanımlanmış; dış paydaş listesinde farklı üniversitelerden alan öğretim üyeleri ile okullardan öğretmenlere yer verilmiştir. Paydaş ihtiyaçlarının anabilim dalı kurulunda tartışılarak önceliklendirilmesi, katılımcı bir yaklaşımın benimsendiğini göstermektedir.

**2.5-Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Program eğitim amaçlarının Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Paketi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü program tanıtım sayfalarında yayımlandığı, böylece aday öğrenciler, öğrenciler ve diğer paydaşlar tarafından kolaylıkla erişilebilir olduğu görülmektedir. Bu ölçütün karşılandığı değerlendirilmektedir.

**2.6-Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** ÖDR'de program eğitim amaçlarının paydaş görüşleri doğrultusunda anabilim dalı kurulunda ele alındığı belirtilmekte; mezun memnuniyetine ilişkin anketlerin şimdilik birim düzeyinde uygulandığı, program mezunlarının amaçlara ulaşma durumunun ise henüz program düzeyinde izlenmediği açıkça ifade edilmektedir.

## 3-PROGRAM ÇIKTILARI

Program Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri, deneyim ve davranışları tanımlayan ifadelerdir (FEDEK, 2017).

Ölçme: Bu ölçüte ilişkin ölçme, program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme sürecidir (FEDEK, 2017).

Değerlendirme: Bu ölçüte ilişkin değerlendirme, ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması sürecidir. Değerlendirme süreci, program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli, elde edilen sonuçlar programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır (FEDEK, 2017).

**3.1-Program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve ilgili (MÜDEK, FEDEK, SABAK, EPDAD vb. gibi) Değerlendirme Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.**

**Değerlendirmeniz:** Program çıktılarının anabilim dalı kurulunca TYYÇ, Millî Eğitim Bakanlığı beklentileri ve ilgili akreditasyon çıktıları referans alınarak taslak halinde hazırlandığı ve çevrimiçi anketle iç ve dış paydaşların görüşüne sunularak kesinleştirildiği anlaşılmaktadır. Tanımlanan on beş program çıktısının bilgi, beceri ve yetkinlik boyutlarını kapsadığı; Tablo 3.2'de TYYÇ yeterlilikleriyle, Tablo 3.3'te ise program eğitim amaçlarıyla ilişkilendirildiği görülmektedir. Çıktıların özgün araştırma tasarlama, yayın yapma, eleştirel düşünme ve etik sorumluluk gibi doktora düzeyine özgü yetkinlikleri yansıtması güçlü bir yön olarak değerlendirilmiştir.

**3.2-Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Program çıktılarının ölçülmesinde ders izlencelerinde tanımlanan çeşitli ölçme araçlarının kullanıldığı; ölçme araçlarının belirtke tablosuyla geliştirilerek ders öğrenme çıktıları üzerinden program çıktılarına bağlandığı görülmektedir. Sınav akreditasyon sistemi aracılığıyla ders bazında program çıktılarına ulaşma oranlarının hesaplanması (2025-2026 bahar döneminde %60 ile %81,1 arasında, ortalama yaklaşık %73) ve yalnızca dolaylı göstergelerle yetinilmeyip öğrenci çalışmalarına dayalı doğrudan ölçmeye yer verilmesi, sistematik bir ölçme-değerlendirme sürecinin işletildiğini gösteren güçlü kanıtlardır.

**3.3-Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Mezuniyet aşamasındaki öğrencilerin program çıktılarına ulaşma düzeyinin ders başarısı, yeterlik sınavı, tez izleme süreci, yayın şartı ve tez savunmasından oluşan kademeli bir yapı ile izlendiği; bu yapının özellikle bağımsız araştırma yürütme ve

bilimsel yayın üretme çıktılarına ulaşıldığını somut biçimde belgelediği görülmektedir. Araştırma ödevleri, portfolyolar, sunumlar ve makale tartışmaları gibi tamamlayıcı kanıtlara da değinilmiştir. Geliştirmeye açık yön olarak, ölçüt kapsamında beklenen “her bir program çıktısı için ayrı ayrı” ulaşma düzeyi ve kanıt eşleştirmesinin rapora daha sistematik biçimde yansıtılması önerilmektedir.

## 4-SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

### 4.1-Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Programda sürekli iyileştirmenin öğrenci görüşleri, eğitsel performans ölçeği sonuçları, program çıktılarına ulaşma verileri, danışman geri bildirimleri ve akademik kurul değerlendirmeleri gibi farklı kaynaklardan beslendiği görülmektedir. 2025-2026 bahar dönemi eğitsel performans ölçeği sonuçlarına göre programın genel ortalamasının (4,98) enstitü (4,84) ve üniversite (4,41) ortalamalarının belirgin biçimde üzerinde olması dikkat çekici bir güçlü yöndür. Madde bazında görece düşük ortalamaya sahip ölçütlerin belirlenerek ders bilgi paketlerinin öğrencilerle daha sistematik paylaşılması gibi somut iyileştirme adımlarının tanımlanması, PUKÖ döngüsünün işletildiğini göstermektedir. Önceki dönemde planlanan iyileştirmelerin sonraki dönem verilerine nasıl yansıdığının karşılaştırmalı olarak gösterilmesi, döngünün "önlem al" basamağını daha görünür kılacaktır.

### 4.2-Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** İyileştirme çalışmalarının ağırlıklı olarak eğitsel performans ölçeği ve program çıktılarına ulaşma oranları gibi sistematik biçimde toplanan somut verilere dayandırıldığı görülmektedir. Özellikle program çıktılarına ulaşma oranları görece düşük olan derslerde ders öğrenme çıktısı-program çıktısı ilişkilendirmelerinin, öğretim yöntemlerinin ve ölçme araçlarının gözden geçirilmesinin öngörülmesi, Ölçüt 3 ile ilişkili iyileştirmelerin veriye dayalı olarak planlandığını göstermektedir. Geliştirmeye açık yön olarak, Ölçüt 2 (program eğitim amaçları) kapsamında iyileştirmeye temel oluşturacak mezun verilerinin henüz program düzeyinde toplanmadığı görülmektedir.

## 5-EĞİTİM PLANI

Kredi: Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik teorik dersin ya da yapılan iki ya da üç saatlik uygulama veya pratik / laboratuvar çalışmalarının öğretim yüküne eşdeğerdir.

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sisteminde tanımlanan kredi.

**5.1-Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Programın eğitim planı; zorunlu Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği dersi, on dört dersten oluşan seçmeli ders havuzu, uzmanlık alan dersi, seminer, tez hazırlık çalışması ve tez çalışmasından oluşmakta ve toplam 240 AKTS ile yönetmelikte doktora programları için öngörülen asgari koşulları karşılamaktadır. Seçmeli havuzda program geliştirme, program değerlendirme, ihtiyaç analizi, öğretim tasarımı, eğitim programı teorisi, ölçme araçlarının geliştirilmesi ve nitel araştırma gibi alanın temel bileşenlerine yer verilmesi, eğitim planının program eğitim amaçlarını ve çıktılarını desteklediğini göstermektedir. Tablo 5.3'te her dersin program çıktılarıyla ilişkisinin gösterilmesi ve ders izlencelerinin Bologna Bilgi Paketi'nde erişime açık olması da güçlü yönlerdir.

**5.2-Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Eğitim planının uygulanmasında ders temelli öğretimin; seminer, uzmanlık alan dersi ve tez çalışması süreçlerinde bireysel danışmanlığa dayalı araştırma ve probleme dayalı yaklaşımlarla bütünleştirildiği görülmektedir. Makale okuma ve tartışma, akademik yazım uygulamaları, uygulamalı araştırma projeleri ve seminer sunumları gibi yöntemler, öğrencilerin doktora düzeyinde beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazanmasını desteklemektedir. Ortalama şube büyüklüğünün altı öğrenci olması, etkileşimli ve tartışmaya dayalı bir öğrenme ortamı için son derece elverişlidir.

**5.3-Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Eğitim planının uygulanmasının güz ve bahar dönemlerinde yapılan anabilim dalı ve bölüm toplantılarıyla izlendiği, ders izlencelerinin her dönem başında güncellenerek Bologna Bilgi Paketi'nde yayımlandığı, ders seçimlerinin danışman onayıyla kesinleştiği ve mezuniyet aşamasında danışman, anabilim dalı başkanı ve bölüm başkanı düzeyinde çok kademeli bir kontrolün yapıldığı görülmektedir. Bu yapı, eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alan işlevsel bir eğitim yönetim sistemine

işaret etmektedir. Geliştirmeye açık yön olarak, bu bölümün kanıtlarının Bologna Bilgi Paketi bağlantısıyla sınırlı kaldığı görülmektedir.

**5.4-Eğitim Planı, En az bir yıllık ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi tutarında temel bilim eğitimi içermelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Bu ölçüt ön lisans ve lisans programlarına yönelik olarak tanımlandığından lisansüstü düzeyde birebir karşılığı bulunmamaktadır. Doktora programında alanın temel bilimsel dayanakları; eğitim programı teorisi, öğrenme-öğretme modelleri ve araştırma yöntemlerine ilişkin dersler ile uzmanlık alan dersi aracılığıyla kazandırılmakta olup program, lisansüstü yönetmelikte doktora için öngörülen asgari ders, kredi ve 240 AKTS koşulunu sağlamaktadır.

**5.5-En az bir buçuk yıllık ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında temel (mühendislik, fen, sağlık…vb.) bilimleri ve ilgili disipline uygun meslek eğitimi içermelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Eğitim planında alanına uygun öğretim kategorisine ayrılan 222 AKTS'lik pay (%92,5), ölçütte öngörülen asgari düzeyin oldukça üzerindedir. Seçmeli ders havuzundaki alan dersleri, uzmanlık alan dersi ve tez çalışması, öğrencilerin program geliştirme ve öğretim alanında derinlemesine uzmanlaşmasını sağlayacak niteliktedir. Programın bu ölçütü güçlü biçimde karşıladığı değerlendirilmektedir.

**5.6-Eğitim programının teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Eğitim planında zorunlu olarak yer alan Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği dersi ile seminer dersinin, programın teknik içeriğini bütünleyen genel eğitim bileşeni olarak konumlandırıldığı görülmektedir. Yayın etiğinin doktora eğitiminin başında zorunlu bir ders olarak ele alınması özellikle olumlu bulunmuştur.

**5.7-Öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana uygulama/tasarım deneyimiyle, hazır hale getirilmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Doktora tezinin, öğrencilerin önceki derslerde edindikleri kuramsal ve yöntemsel bilgiyi gerçek bir araştırma problemi üzerinde bütünleştirdikleri ana uygulama deneyimi işlevi gördüğü açıktır. Tez önerisi savunması, yılda iki kez yapılan TİK toplantıları, dinleyicilere açık tez savunması ve yayın şartı; araştırmanın etik kurallar, bilimsel standartlar ve gerçekçi kısıtlar çerçevesinde yürütülmesini güvence altına almaktadır. Seminer dersi ve Program Geliştirme Uygulamaları dersi de bu deneyime hazırlayıcı nitelik taşımaktadır.

## 6-ÖĞRETİM KADROSU

**6.1-Öğretim kadrosu, her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Programda iki profesör, iki doçent ve iki doktor öğretim üyesi olmak üzere altı öğretim üyesinin görev yaptığı; programa her yıl sınırlı sayıda öğrenci alındığı dikkate alındığında öğretim üyesi başına düşen öğrenci ve danışmanlık sayısının oldukça uygun düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretim üyelerinin lisans ve lisansüstü düzeyde ders yükü üstlenmesi, programın tüm alanlarının kadro tarafından karşılanabildiğini göstermektedir.

**6.2-Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Öğretim kadrosunun tamamının doktora derecesine sahip olduğu, öğretim üyelerinin büyük bölümünün doğrudan eğitim programları ve öğretim alanında yetiştiği ve kurum içi deneyimlerinin uzun soluklu olduğu görülmektedir. Özgeçmişlerde son beş yıla ait uluslararası hakemli dergi makaleleri, uluslararası bildiriler, kitap ve kitap bölümleri ile yüksek lisans ve doktora tez danışmanlıklarının yer alması, kadronun araştırma etkinliğinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretim üyelerinin program geliştirme, öğretmen yetiştirme, ölçme araçlarının geliştirilmesi, nitel araştırma ve eğitimde yapay zekâ gibi farklı uzmanlık alanlarına sahip olması, programın içerik çeşitliliğini destekleyen önemli bir güçtür.

**6.3-Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Öğretim üyesi atama ve yükseltme süreçlerinin 2547 sayılı Kanun, Öğretim Üyeliğine Yükseltilme ve Atanma Yönetmeliği ve Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin ilgili yönergesi çerçevesinde; ön inceleme ve değerlendirme komisyonu, asgari koşulların denetimi ve itiraz mekanizması gibi şeffaf aşamalarla yürütüldüğü görülmektedir. Bu yapı, nitelikli öğretim üyelerinin kadroya kazandırılmasını güvence altına alan bir sistemin varlığına işaret etmektedir. Geliştirmeye açık yön olarak, yönergeye erişim bağlantısının kanıt olarak eklenmesi faydalı olacaktır.

## 7-ALTYAPI

**7.1-Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Programın derslerinin, tüm katılımcıların birbirini görebileceği yuvarlak masa düzenine sahip; projeksiyon, internet bağlantısı ve yazı tahtasıyla donatılmış derslik ve seminer salonlarında yürütüldüğü görülmektedir. Bu düzenleme doktora derslerinin tartışma ve etkileşim temelli yapısıyla örtüşmekte olup salonların seminer sunumları ve tez savunmaları için de kullanılması işlevsel bir kullanımdır. Ortalama şube büyüklüğü dikkate alındığında mevcut mekânların kapasite açısından yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Fakültedeki 30 kişilik bilgisayar laboratuvarının öğrencilerin kullanımına açık olması da olumludur. Laboratuvarda nicel ve nitel veri analizi için kurulu yazılımların belirtilmesi, altyapının doktora araştırmalarına uygunluğunu daha net biçimde ortaya koyacaktır.

**7.2-Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Fakülte kantini, bahçedeki kamelyalar, kampüsteki sosyal tesis, merkezi yemekhane ve kafeler, çok sayıda spor alanı ile konferans salonları ve kültür merkezinin öğrencilerin sosyal, kültürel ve bilimsel etkinliklerine olanak tanıdığı görülmektedir. Öğretim elemanlarına bilgisayar, internet ve temel ofis donanımı içeren çalışma odaları sağlanmaktadır. ÖDR'de öğretim üyelerinin önemli bir bölümünün ofislerini paylaştığı ve bunun geliştirmeye açık bir alan olduğu açıkça belirtilmiştir; bu öz eleştirel tespit yerinde bulunmuştur. Buna ek olarak, doktora öğrencilerinin tez çalışmalarını sürdürebilecekleri ve öğretim üyeleriyle akademik etkileşimi güçlendirecek ortak bir lisansüstü çalışma alanının oluşturulması önerilmektedir.

**7.3-Programlar öğrencilerine modern mühendislik araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Öğrencilerin araştırma yöntemleri dersleri kapsamında veri analizi yazılımlarını kullanmaya yönlendirildiği; elektronik veri tabanları, Turnitin, iThenticate ve Mendeley gibi akademik araçların kullanımına yönelik yüz yüze ve çevrimiçi eğitimlerden yararlanabildiği görülmektedir. Öğretim elemanlarının ofislerinde bilgisayar ve internet erişiminin bulunması ve geniş kapsamlı elektronik kaynaklara erişim imkânı, bilimsel ve eğitsel çalışmalar için yeterli bir bilişim altyapısının varlığını göstermektedir. Ölçütte yer alan modern araçlar bu programda araştırma ve analiz yazılımları olarak karşılık bulmaktadır. ÖDR'de de belirtildiği üzere, eğitimlerin yapay zekâ destekli araştırma ve yazım araçlarını, bu

araçların etik kullanımını da kapsayacak biçimde genişletilmesi yerinde bir iyileştirme olacaktır.

**7.4-Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Üniversite kütüphanesinin 180 bini aşkın basılı yayın ve yaklaşık on milyon elektronik kaynakla zengin bir koleksiyona sahip olduğu; Web of Science, Scopus, ProQuest Dissertations & Theses, Sage, Taylor & Francis, Wiley ve EBSCO gibi lisansüstü araştırmalar için temel önemdeki veri tabanlarına kampüs dışından da erişim sağlandığı görülmektedir. Grup çalışma odaları, bilgisayar salonu, otomatik ödünç-iade sistemi ve engelli bireylere yönelik düzenlemeler, kütüphanenin öğrenci ihtiyaçlarını kapsamlı biçimde karşıladığını göstermektedir. Kütüphane olanaklarının program amaçları ve çıktıları açısından güçlü düzeyde olduğu değerlendirilmektedir. Eğitim bilimleri alanına özgü kaynaklara ve öğretim elemanlarının talepleri doğrultusunda yapılan yıllık kitap alımlarına ilişkin bilgilerin eklenmesi bu bölümü daha da güçlendirebilir.

**7.5-Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.**

**Değerlendirmeniz:** Kampüs ve fakülte girişlerinde güvenlik görevlileri ve turnikeler, bina içi ve çevresinde kamera sistemi, yangın yönetmeliğine uygun tedbirler, iş sağlığı ve güvenliği birimi, ilk yardım ekipleri ve sağlık hizmetleri ile çok katmanlı bir güvenlik yapısının oluşturulduğu görülmektedir. Üniversitenin YÖK'ten Engelsiz Üniversite belgesi alması ve 2020 yılında Engelsiz Üniversite Ödülleri'nde birincilik elde etmesi; fakülte binasındaki hissedilebilir yürüme yolları, kabartmalı yönlendirmeler, rampa, engelli asansörü ve engelli lavabosu gibi düzenlemeler bu alandaki kurumsal duyarlılığın güçlü göstergeleridir.

## 8-KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

### 8.1-Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Programın bütçe süreçlerinin Sosyal Bilimler Enstitüsü bütçesi kapsamında, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığının planlama takvimi doğrultusunda yürütüldüğü; programın faaliyetlerinin merkezi bütçe, BAP ve ulusal/uluslararası proje destekleriyle karşılandığı görülmektedir. Tablo 8.1'de gerçekleşen ve bütçelenen harcama kalemlerinin yıllar itibarıyla sunulması, kurumsal desteğin sürekliliğine ilişkin olumlu bir fikir vermektedir.

### 8.2-Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin bilimsel etkinliklere katılım için yolluk-yevmiye desteği, BAP ve TÜBİTAK projeleri, akademik teşvik ödeneği, Erasmus personel hareketliliği ve kütüphaneye yapılan kitap alımlarıyla desteklendiği; akademik kadro ihtiyacının enstitü ve bölüm başkanlığı iş birliğiyle her yıl planlanarak rektörlüğe bildirildiği görülmektedir. Bu mekanizmalar nitelikli öğretim kadrosunun korunmasına ve gelişimine katkı sağlamaktadır.

### 8.3-Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Derslik, bilgisayar laboratuvarı, kütüphane, veri tabanları ve eğitim teknolojilerine ilişkin ihtiyaçların üniversite merkezi bütçesinden karşılandığı; öğretim donanımının her dönem gözden geçirildiği, aksaklıklara hızla müdahale edildiği ve gerektiğinde ek bütçe talep edilebildiği görülmektedir. Öğretim elemanlarının BAP projeleri aracılığıyla teçhizat edinebilmesi de altyapının sürdürülebilirliğini desteklemektedir.

### 8.4-Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

**Değerlendirmeniz:** Programa ilişkin öğrenci işleri, yazışmalar, ders kayıtları ve tez süreçlerinin Sosyal Bilimler Enstitüsünde görev yapan on bir kişilik idari ve destek kadrosu tarafından yürütüldüğü; bilgi işlem, kütüphane ve teknik destek hizmetlerinin ise ilgili üniversite birimlerince sağlandığı görülmektedir. Personelin görev tanımlarının enstitü web sayfasında yayımlanması ve idari personele yönelik eğitimlerin düzenlenmesi olumlu uygulamalardır. Enstitü personelinin öz değerlendirme raporlarının bütçe kısımlarının

değerlendirilmesine katkı sunmasına yönelik öneri de yerinde bulunmuştur. Anabilim dalı/bölüm düzeyinde sağlanan idari desteğin de belirtilmesi bu bölümü tamamlayacaktır.

## 9-ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

**9.1-Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.**

**Değerlendirmeniz:** Üniversite organizasyon şeması ve enstitü görev tanımları aracılığıyla rektörlük, enstitü, anabilim dalı ve idari birimler arasındaki yetki ve sorumlulukların açık biçimde tanımlandığı görülmektedir. Enstitü müdürü ve yardımcılarından enstitü danışma kuruluna, kalite sorumlusundan öğrenci işleri ve yazı işleri görevlilerine uzanan iş akışının, programın eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşılmasını destekleyecek biçimde düzenlendiği değerlendirilmektedir.

## 10-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

### 10.1-Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır.

10.1.1 Program öğretim planı, dersler ve diğer uygulamalarda ölçme-değerlendirme aracılığıyla programa özgü ölçütlerin nasıl sağlandığı anlatılmalıdır. Programa özgü ölçütlere ilgili akreditasyon kuruluşunun (MÜDEK, TEPDAD, FEDEK, VEDEK, EPDAD, HEPDAK, İLAD-İLEDAK, SABAK, TUADER-TURAK, ECZAKDER ve TPD) lisans programları değerlendirme ölçütlerinden ulaşılabilir.

**Değerlendirmeniz:** ÖDR'de programa özgü ölçütlere ayrı bir başlık altında yer verilmediği görülmektedir. İlgili akreditasyon kuruluşlarının programa özgü ölçütleri ağırlıklı olarak lisans düzeyindeki programlara yönelik olduğundan, bu durumun lisansüstü bir program açısından anlaşılır olduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte programın, program çıktılarını TYYÇ'nin doktora düzeyi yeterlilikleriyle ilişkilendirmesi ve yeterlik sınavı, tez izleme komitesi ve yayın şartı gibi doktora eğitimine özgü mekanizmalarla bu çıktıların kazanılmasını izlemesi, programa özgü beklentilerin önemli ölçüde karşılandığını göstermektedir.